

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

***“ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ
ПОСЕРЕДНИЦТВА У МІЖНАРОДНІЙ
ТОРГІВЛІ”***

(для бакалаврів, спеціалістів)

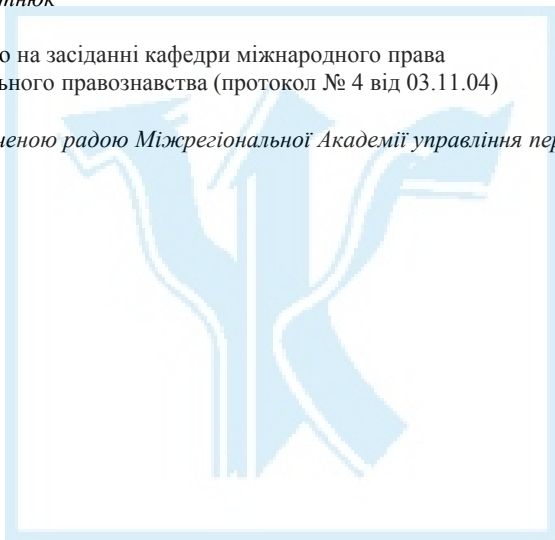
МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом юридичних наук, професором
Н. В. Плахотнюк

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства (протокол № 4 від 03.11.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Плахотнюк Н. В. Навчальна програма дисципліни “Правова регламентація посередництва у міжнародній торгівлі” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Правова регламентація посередництва у міжнародній торгівлі”, теми контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

При здійсненні зовнішньоторговельної діяльності часто виникає потреба звернення до осіб, які б представляли інтереси підприємця у відносинах з третіми особами. Таке сприяння особливо актуальне у випадку “просування” своїх товарів, послуг на території зарубіжних країн. Адже підприємець частіше за все може і не знати особливостей нового ринку, в результаті чого оцінка ним ризиків своєї діяльності, а також їх мінімізація можуть бути надто ускладненими. Тому для швидшого “входження” на ринок і міцного закріплення на ньому підприємці вдаються до посередництва тих, хто обізнаний в особливостях роботи в інших умовах.

Крім вивчення нових умов для успішного підприємництва необхідний ще й практичний досвід їх обліку та пристосування до власних інтересів. Набуття знань та досвіду потребує певного часу, плин якого в умовах зростаючої конкурентної боротьби може призвести до істотних втрат, зокрема до втрати можливості розвитку власного бізнесу.

Міжнародне співтовариство вже зробило кілька спроб уніфікації норм з торгового посередництва, основні з яких і вивчаються в цьому курсі.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН вивчення дисципліни “ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ”

№ пор	Назва теми
1	Загальні положення про міжнародне торговельне посередництво
2	Комерційне представництво в країнах континентальної Європи
3	Торгове (комерційне) представництво в англо-американській правовій системі
4	Правове регулювання міжнародного комерційного посередництва
5	Характеристика договорів міжнародного торгового представництва
6	Міжнародний договір консигнації

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА
У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ”

Тема 1. Загальні положення про міжнародне торгове посередництво

Поняття посередництва. Значення психології в правовому посередництві. Правова форма посередництва. Джерела правового регулювання посередництва. Принципи здійснення посередництва.

Міжнародне торгове посередництво. Предмет і мета цієї дисципліни. Історія виникнення та розвитку інституту посередництва.

Основні форми міжнародного торгового посередництва. Торгове представництво — найпоширеніша форма торгового посередництва. Поняття та види представництва в цивільному й торговому праві зарубіжних країн. Дистриб'юторство як форма торгового посередництва. Характерні риси дистриб'юторства. Маклерство (брокерство).

Міжнародні, регіональні і міжрегіональні асоціації посередників.

Література [1–21]

Тема 2. Комерційне представництво в країнах континентальної Європи

Представництво у континентальному праві. Представництво договірне і законне. Повноваження представника, їх класифікація. Універсальні, генеральні, спеціальні та разові повноваження представника.

Відмінності представництва від посередництва у континентальному праві.

Поняття та види торгового (комерційного) представництва в країнах континентального права. Інститут представництва в комерційній діяльності. Форми торгового (комерційного) представництва: договірний продавець, комісійний агент та франчайзинг.

Пряме та непряме торгове представництво за правом ФРН. Прокура та торгове повноваження. Прокурисст, його повноваження.

Комівояжерство — один із видів представництва службовців.

Торгові представники, їх функції. Особливий статус торгового маклера.

Інститут торгового агента у законодавстві Франції. Торговий агент, його повноваження.

Література [1–21]

Тема 3. Торгове (комерційне) представництво в англо-американській правовій системі

Судова практика — основне джерело регулювання торгового представництва в англо-американському праві.

Агентський договір — підстава виникнення торгового представництва. Форма агентського договору.

Агентські відносини, їх загальна характеристика. Агент та принципал, їх класифікація. Повноваження агента. Вимоги до особи агента, зокрема наявність ліцензії для професійних агентів (аукціоністів, страхових агентів, адвокатів, біржових брокерів, агентів із продажу нерухомості та ін.).

Торгові агенти. Консигнаційні агенти. Агенти-делькредере. Брокери. Агенти з виключними правами. Комісійний експортний дім. Аукціоністи.

Література [1–21]

Тема 4. Правове регулювання міжнародного комерційного посередництва

Конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажу товарів 1983 р., її структура. Конвенція про право, що застосовується до агентських договорів 1978 р.

Європейська конвенція про право, що застосовується до договірних зобов'язань 1980 р. Директива ЄС про координацію права держав-членів ЄЕС з питань про незалежних торгових агентів від 18.12.86 № 86/653. Принципи Європейського контрактного права.

Договори у сфері міжнародного комерційного посередництва.

Договір комерційного представництва. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496). Керівництво МТП зі складання комерційних агентських контрактів (публікація МТП № 410). Коментар до Типового комерційного агентського контракту МТП (публікація № 512).

Договір випадкового посередництва. Типовий контракт випадкового посередництва (публікація МТП № 619).

Дистриб'юторська угода. Договір франчайзинга.

Література [1–21]

Тема 5. Характеристика договорів міжнародного торгового представництва

Предмет договору міжнародного торгового представництва. Доручення торговому представнику та його оформлення. Повноваження торгового представника.

Порядок виконання доручення. Женевська конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажу товарів 1983 р. Взаємовідносини представника і принципала з третіми особами. Правова доктрина країн континентальної Європи щодо договорів комісії.

Право власності на майно, яке передається торговому представнику при виконанні договору. Виключність прав торгового представника та обмеження конкуренції. Заступник торгового представника, його повноваження. Відповідальність торгового представника.

Виконання доручення. Звіт торгового представника. Винагорода торгового представника та порядок відшкодування витрат. Керівництво Міжнародної торгової палати. Припинення зобов'язань за договором міжнародного торгового представництва. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496). Рекомендація Міжнародної торгової палати щодо включення в договір порядку його дострокового розірвання, відшкодування збитків у разі розірвання, порядку повернення документів, зразків і т. д.

Література [1–21]

Тема 6. Міжнародний договір консигнації

Міжнародний договір консигнації — один із видів міжнародного торгового представництва; його характерні риси. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496). Керівництво Міжнародної торгової палати зі складання комерційних агентських контрактів (публікація МТП № 410).

Література [1–21]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Правова форма посередництва.
2. Джерела правового регулювання посередництва.
3. Принципи здійснення посередництва.
4. Основні форми міжнародного торгового посередництва.
5. Поняття та види представництва в цивільному й торговому праві зарубіжних країн.

6. Міжнародні, регіональні і міжрегіональні асоціації посередників.
7. Представництво у континентальному праві.
8. Представництво договірне і законне.
9. Відмінності представництва від посередництва у континентальному праві.
10. Поняття та види торгового (комерційного) представництва в країнах континентального права.
11. Інститут представництва в комерційній діяльності.
12. Форми торгового (комерційного) представництва: договірний продавець, комісійний агент та франчайзинг.
13. Пряме та непряме торгове представництво за правом ФРН.
14. Інститут торгового агента у законодавстві Франції.
15. Судова практика — основне джерело регулювання торгового представництва в англо-американському праві.
16. Агентський договір — підстава виникнення торгового представництва.
17. Агентські відносини, їх загальна характеристика.
18. Конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажу товарів 1983 р., її структура.
19. Конвенція про право, що застосовується до агентських договорів 1978 р.
20. Європейська конвенція про право, що застосовується до договірних зобов'язань 1980 р.
21. Директива ЄС про координацію права держав-членів ЄЕС з питань про незалежних торгових агентів від 18.12.86 № 86/653.
22. Принципи Європейського контрактного права.
23. Договори у сфері міжнародного комерційного посередництва.
24. Договір комерційного представництва.
25. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496).
26. Договір випадкового посередництва. Типовий контракт випадкового посередництва (публікація МТП № 619).
27. Дистриб'юторська угода.
28. Договір франчайзинга.
29. Доручення торговому представнику та його оформлення. Повноваження торгового представника.
30. Женевська конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажу товарів 1983 р.

31. Правова доктрина країн континентальної Європи щодо договорів комісії.
32. Право власності на майно, яке передається торговому представнику при виконанні договору.
33. Відповідальність торговця представника.
34. Припинення зобов'язань за договором міжнародного торговця представництва.
35. Рекомендація Міжнародної торговця палати щодо включення в договір порядку його дострокового розірвання, відшкодування збитків у разі розірвання, порядку повернення документів, зразків тощо.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Посередництво, його значення.
2. Джерела правового регулювання посередництва.
3. Принципи здійснення посередництва.
4. Міжнародне торговце посередництво, його основні форми.
5. Історія виникнення та розвитку інституту посередництва.
6. Торговце представництво.
7. Поняття та види представництва в цивільному й торговому праві зарубіжних країн.
8. Дистриб'юторство, його характерні риси.
9. Маклерство (брокерство).
10. Міжнародні, регіональні і міжрегіональні асоціації посередників.
11. Представництво у континентальному праві.
12. Представництво договірне і законне.
13. Повноваження представника, їх класифікація.
14. Універсальні, генеральні, спеціальні та разові повноваження представника.
15. Відмінності представництва від посередництва у континентальному праві.
16. Поняття та види торговця (комерційного) представництва в країнах континентального права.
17. Інститут представництва в комерційній діяльності.
18. Форми торговця (комерційного) представництва: договірний продавець, комісійний агент та франчайзинг.
19. Пряме та непряме торговце представництво за правом ФРН.
20. Прокура та торговце повноваження.
21. Комівояжерство — один із видів представництва службовців.
22. Торговці представники, їх функції.

23. Інститут торгового агента у законодавстві Франції.
24. Торговий агент, його повноваження.
25. Агентський договір, його форма.
26. Агентські відносини, їх загальна характеристика.
27. Агент та принципал, їх класифікація.
28. Повноваження агента.
29. Вимоги до особи агента, зокрема наявність ліцензії для професійних агентів (аукціоністів, страхових агентів, адвокатів, біржових брокерів, агентів із продажу нерухомості та ін.).
30. Торгові агенти.
31. Консигнаційні агенти.
32. Агенти-делькредере.
33. Брокери.
34. Агенти з виключними правами.
35. Комісійний експортний дім.
36. Аукціоністи, їх функції.
37. Конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажі товарів 1983 р., її структура.
38. Конвенція про право, що застосовується до агентських договорів 1978 р.
39. Європейська конвенція про право, що застосовується до договірних зобов'язань 1980 р.
40. Директива ЄС про координацію права держав-членів ЄЕС з питань про незалежних торгових агентів від 18.12.86 № 86/653.
41. Принципи Європейського контрактного права.
42. Договори у сфері міжнародного комерційного посередництва.
43. Договір комерційного представництва.
44. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496).
45. Керівництво МТП зі складання комерційних агентських контрактів (публікація МТП № 410).
46. Коментар до Типового комерційного агентського контракту МТП (публікація № 512).
47. Договір випадкового посередництва.
48. Типовий контракт випадкового посередництва (публікація МТП № 619).
49. Дистриб'юторська угода.
50. Договір франчайзинга.
51. Договір міжнародного торгового представництва.

52. Доручення торговому представнику та його оформлення.
53. Повноваження торговця представника.
54. Порядок виконання доручення.
55. Женевська конвенція про представництво в міжнародній купівлі-продажу товарів 1983 р.
56. Взаємовідносини представника і принципала з третіми особами.
57. Правова доктрина країн континентальної Європи щодо договорів комісії.
58. Право власності на майно, яке передається торговому представнику при виконанні договору.
59. Виключність прав торговця представника та обмеження конкуренції.
60. Заступник торговця представника, його повноваження.
61. Відповідальність торговця представника.
62. Припинення зобов'язань за договором міжнародного торговця представництва.
63. Типовий комерційний агентський контракт (публікація МТП № 496).
64. Міжнародний договір консигнації, його характерні риси.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Алферова О. В.* Агентирование в гражданском праве России и странах “общего права” // Некоторые вопросы договорного права России и зарубежных стран: Сб. статей аспирантов и молодых ученых. — М., 2003.
2. *Белов А. П.* Международное предпринимательское право. — М., 2001. — С. 153.
3. *Богатых Е.* Гражданское и торговое право (От древнеримского к современному российскому). — М., 2000. — С. 94–101.
4. *Бушев А. Ю., Макарова О. А., Попондопуло В. Ф.* Коммерческое право зарубежных стран. — СПб., 2003. — С. 64–69, 177–180.
5. *Вилкова Н. Г.* Договорное право в международном обороте. — М., 2002. — С. 435–443.
6. *Гражданское и торговое право капиталистических государств.* — М., 1993. — С. 92–102.
7. *Гражданское право: Учебник / Под ред. А. П. Сергеева, Ю. К. Толстого.* — М., 1997. — Ч. 1. — С. 58–75.
8. *Жалинский А., Рерихт А.* Введение в немецкое право. — М., 2001. — С. 472–477.

9. *Журнал международного частного права.* — 1999. — № 1(23). — С. 40–70
10. *Канзафарова И. С.* Гражданское и торговое право зарубежных стран: Учеб. пособие. — Харьков, 2003. — С. 14–77, 102–136.
11. *Коммерческое право: Учебник: В 2 ч. / Под ред. В. Ф. Попондопуло, В. Ф. Яковлевой: 3-е изд., перераб. и доп.* — М., 2002. — Ч. 2. — С. 512–547.
12. *Осакве К.* Сравнительное правоведение в схемах: Общая и особенная части. — М.: Дело, 2000.
13. *Основные институты гражданского права зарубежных стран. Сравнительно-правовое исследование.* — М., 1999. — С. 13–79.
14. *Руководство Международной торговой палаты о дистрибьюторстве* (публикация МТП № 441).
15. *Рябиков С. Ю.* Агентские соглашения во внешнеэкономических связях. — М., 1992. — С. 79–85.
16. *Типовой контракт МТП международного франчайзинга.* Публикация № 557.
17. *Типовой контракт на дистрибьюторство* (публикация Международной торговой палаты № 518).
18. *Тынель А., Функ Я., Хвалей В.* Курс международного торгового права. — Минск, 1999. — С. 271–296.
19. *Цвайгерт К., Кетц Х.* Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права: В 2 т. — М., 1998. — Т 2. — С. 147.
20. *Цивільне право України / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової.* — К.: Юрінком Інтер, 2002. — Кн. I. — С. 51–77.
21. *Юридическая энциклопедия / Под общ. ред. Б. Н. Топорнина.* — М., 2001. — С. 13, 254, 431–432, 770–771, 832–834.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Правова регламентація посередництва у міжнародній торгівлі”	3
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Правова регламентація посередництва у міжнародній торгівлі”	4
Теми контрольних робіт	6
Контрольні питання	8
Список рекомендованої літератури	10

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. Г. Потапенко
О. Б. Лисицька
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-2079

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП